

Risk för att barnet ska föras utomlands har bedömts utgöra hinder mot att förordna om umgänge

I ett mål om umgänge med barn har flera omständigheter framkommit som var för sig talar för att det finns en risk för att den förälder som barnet inte bor tillsammans med ska föra barnet utomlands och hålla kvar barnet där. En sammantagen bedömning utifrån vad som är bäst för barnet har lett till slutsatsen att det inte finns förutsättningar att besluta om rätt till umgänge med föräldern.

I domen uttalar sig Högsta domstolen om hur en risk för bortförande och kvarhållande ska bedömas vid beslut om umgänge med barn. Barnets bästa ska alltid vara avgörande. Om en prövning av omständigheterna i målet leder fram till slutsatsen att det finns en beaktansvärd risk för bortförande eller kvarhållande och den risken inte i tillräcklig grad kan minskas genom att formerna för umgänget anpassas, utgör detta som utgångspunkt hinder mot umgänge. En sammantagen bedömning ska dock alltid göras, varvid även barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna ska beaktas.

Fallet handlar om ett femårigt barn. Den förälder som inte har barnet boende hos sig har tidigare dels uttalat en avsikt att låta barnet växa upp i sitt hemland för det fall den andre föräldern gifter om sig, dels åberopat sin rätt till barnet enligt det landets lag. Föräldern har också, utan den andre förälderns samtycke, låtit folkbokföra barnet i hemlandet. Mot bakgrund av bland annat dessa förhållanden bedömer Högsta domstolen att risken för bortförande är beaktansvärd. Risken kan inte minskas genom att anpassa umgänget. Domstolen konstaterar också att möjligheterna att återföra ett barn från det aktuella landet genom internationell rättslig hjälp torde vara ytterst begränsade. En helhetsbedömning utifrån vad som framstår som bäst för barnet leder enligt Högsta domstolen fram till att det inte finns förutsättningar att förordna om rätt till umgänge.

- Bedömningen av vad som är barnets bästa ska göras i varje enskilt fall utifrån de individuella förhållandena. Eftersom det kan vara svårt att förutse och beakta alla framtida förändringar av betydelse, bör bedömningen ha sitt fokus på de närmaste åren säger Anders Perklev, som var en av de domare som deltog i Högsta domstolens avgörande.